



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Svmmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum**

Tertiæ Partis Volumen Secundum

**Thomas <von Aquin, Heiliger>**

**Romæ, 1619**

Vtru[m] sit solum à ieiunis sumendum? 8

**urn:nbn:de:hbz:466:1-38725**

ex quadam congruentia impediunt sumptionem huius sacramenti, per illum diem, quo hoc accidit. Unde & Deutero. 23. dicitur, Si fuerit inter vos homo, qui nocturno pollutus sit somnio, egredietur extra castra, & non reuertetur priusquam ad vesperam lauetur aqua.

Ad quartum dicendum, quod licet per contritionem & confessionem auferatur reatus culpæ: non tamen auferitur corporalis immunditia, & distractio mentis ex pollutione consecuta.

Ad quintum dicendum, quod somnium homicidij non inducit corporalem immunditiam, nec etiam tantam distractionem mentis, sicut fornicatio somniata, propter delectationis intentionem. Si tamen somnium homicidij proueniat ex causa, quæ est peccatum, præsertim mortale, impedit à sumptione huius sacramenti, ratione suæ causæ.

## ARTIC. VIII.

*Vtrum cibus, vel potus præsumptus impediatur sumptionem huius sacramenti?*

485

*Inf. a 9.**co. et 2. 2.**9. 174. a.**6. ad 2.**¶ 4. dis.**8. q. 1. a.**4. q. 1. ¶**2. ¶ 1.**Cor. 11.**le. 4. co. 4.**In cõcil.**3. Carth.**can. 29.**¶ hêtur**de cõf. di.**1. ca. Sa-**cramenta**a tartis.*

**A**D octauum sic proceditur. Videtur, quod cibus, vel potus præsumptus non impediatur sumptionem huius sacramenti. Hoc enim sacramentum est à Domino institutum in cœna. Sed Dominus postquam cœnauit, hoc sacramentum discipulis suis tradidit: sicut patet Luc. 22. & primæ Cor. 11. Ergo videtur quod etiam post alios cibos assumptos nos debeamus sumere hoc sacramentum.

¶ 2 Præterea, Primæ Corinth. 11. dicitur, Cum conuenitis ad manducandum, scilicet corpus Domini, inuicem exspectate: si quis autem esurit, domi manducet. Et ita videtur quod postquam aliquis domi manducauerit, possit in Ecclesia corpus Christi manducare.

¶ 3 Præterea, In Concil. Carthag. legitur, & habetur de conse. dist. 1. \* Sacramenta altaris non nisi à ieiunis hominibus celebrentur, excepto vno die anniuersario, quo cœna Domini celebratur. Ergo saltē illa die

ali-

aliquis pōt corpus Christi post alios cibos sumere.

¶ 4 Præterea, Sumptio aquæ vel medicinæ vel alterius cibi vel potus in minima quantitate, vel reliquiarum cibi in ore manentium, neque ieiunium Ecclesiæ soluit, neque sobrietatem tollit, quæ exigitur ad hoc quòd aliquis reuerenter sumat hoc sacramentum. Ergo per prædicta non impeditur aliquis a sumptione huius sacramenti.

¶ 5 Præterea, Quidam de nocte profunda comedunt aut bibunt, & forte totam noctem insomnem ducentes, de mane percipiunt sacra mysteria, nondum plene digesti. Minus autem impediretur sobrietas hominis, si in mane parum comederet, & postea circa nonam sumeret hoc sacramentum: cum etiam sit quandoque maior distantia temporis. Ergo videtur, quòd talis cibi præassumptio non impediatur hominem ab hoc sacramento.

¶ 6 Præterea, Non minor reuerentia debetur huic sacramento iam sumpto, quam ante sumptionem. Sed sumpto sacramento licet cibum aut potum sumere. Ergo & ante sumptionem.

SED contra est, quòd Auguf. † dicit in lib respon- *Ep. 118.*  
sionum ad Ianuarium, Placuit Spiritui sancto, vt in *c. 6. ante*  
honorem tanti sacramenti, prius in os Christiani *me. 10. 2.*  
corpus Dominicum intraret, quam cæteri cibi.

RESPONDEO dicendum, quòd aliquid impedit *art. præc.*  
sumptionem huius sacramenti dupliciter. Vno modo *¶ ar. 4.*  
secundum se: sicut peccatum mortale, quod habet *huius q.*  
repugnantiam ad significatum huius sacramenti, *Ep. 118.*  
vt supra dictum est\*. Alio modo propter prohibi- *c. 6. ante*  
tionem Ecclesiæ. Et sic impeditur aliquis a sumptione *me. 10. 2.*  
huius sacramenti post cibum & potum assumptum, *Ep. 118.*  
triplici ratione. Primo quidem, sicut Aug. † dicit in *c. 6. ante*  
honorem huius sacramenti: vt scilicet in os hominis *me. 10. 2.*  
intret, nondum aliquo cibo vel potu infectum.

Secundo, propter significationem, vt scilicet detur *Ep. 118.*  
intelligi, quòd Christus (qui est res huius sacramenti) *c. 6. ante*  
& charitas eius, debet primo fundari in cordibus *me. 10. 2.*  
nostris;

nostris : secundum illud Matth. 6. Querite primum regnum Dei. Tertio, propter periculum vomitus, & ebrietatis, quæ quandoque contingunt ex hoc quod homines inordinate cibis vtuntur: sicut & Apostolus dicit primæ Corinth. 11. Alius quidem esurit, alius autem ebrius est. Ab hac tamen generali regula excipiuntur infirmi: qui statim communicandi sunt etiam post cibum, si de eorum periculo dubitatur, ne sine communione decedant; quia necessitas legem non habet. Vnde dicitur de consecr. distin. 2. Presbyter infirmum statim communicet, ne sine communione moriatur.

*De cōsec.  
di. 2. ca.  
Presbyt.  
\* epi. 118  
c. 6. i me.  
so. 2.*

Ad primum ergo dicendum, quod sicut Augustinus \* in eodem lib. dicit, Neque quia post cibos Dominus dedit, propterea pransi aut cœnati fratres ad hoc sacramentum accipiendum conuenire debent, aut mensis suis miscere: sicut faciebant quos Apostolus arguit & emendat. Namque Saluator, quo vehementius commendaret mysterij illius altitudinem, vltimum hoc voluit arctius infigere cordibus & memoriæ discipulorum. Et ideo non præcepit, quod deinceps tali ordine sumeretur, vt Apostolis, per quos Ecclesia dispositurus erat, seruariet hunc † modum.

† *Alias,  
locum.*

*ex gl. in-  
terli. ibi.  
colligi-  
tur.*

Ad secundum dicendum, quod illud verbum in gl. sic exponitur †: Si quis esurit, & impatiens non vult expectare alios, manducet domi cibos suos, id est, pane terreno pascatur, nec post Eucharistiam sumat.

*3 ep. 118.  
c. 6. ante  
me. 10. 2.*

Ad tertium dicendum, quod capitulum illud loquitur secundum consuetudinem aliquando apud aliquos obseruatam, vt in representationem Dominicæ cœnæ illo die à non ieiunis corpus Christi sumeretur. Sed nunc hoc abrogatum est: nam sicut Augustinus \* in lib. prædico dicit: Per vniuersum orbem mos iste seruatur, vt scilicet corpus Christi à ieiunis sumatur.

Ad quartum dicendum, quod (sicut in Secunda

parte habitum est ¶ duplex est ieiunium. Primum est ieiunium nature, quod importat priuationem, cuius cūque præassumpti per modum cibi, vel potus: & tale ieiunium requiritur ad hoc sacramētum, propter prædicta ¶. Et ideò neque post assumptionem aquæ, vel alterius cibi aut potus, vel etiam medicinæ, in quantumcumque parua quantitate, licet hoc sacramentum accipere. Nec refert vtrum aliquid huiusmodi nutriat vel non nutriat, aut per se, aut cum alijs, dummodo sumatur per modum cibi vel potus. Reliquæ tamen cibi remanentes in ore, si casualiter transglutiantur, non impediunt sumptionem huius sacramenti: quia non traiciuntur per modum cibi, sed per modum saluæ. Et eadem ratio est de reliquijs aquæ vel vini, quibus os abluatur: dummodo nō traiciantur in magna quantitate, sed permixtæ saluæ, quod vitari non potest. Aliud autem est ieiunium Ecclesiæ: quod instituitur ad carnis macerationem. Et tale ieiunium per prædicta non impeditur, quia prædicta non multum nutriunt, sed magis ad alterandum sumuntur.

Ad quintum dicendum, quòd cum dicitur, quòd hoc sacramentum prius, quam alij cibi, debet in os Christiani intrare, non est intelligendum absolutè respectu totius tēporis: alioquin qui semel comeditet vel bibisset, numquam posset postea hoc sacramētum accipere; sed est intelligendum quantum ad eūdem diem. Et licet principium diei secundum diuersos diuersimode sumatur: nam quidam à meridie, quidam ab occasu, quidam à media nocte, quidam ab ortu solis, diem incipiunt: Ecclesia tamen Romana diem à media nocte incipit. Et ideò si post mediam noctem aliquis sumpserit aliquid per modum cibi vel potus, non potest eadem die hoc sumere sacramentum: potest vero, si ante mediam noctem. Nec refert vtrum post cibum vel potum assumptum dormierit, aut etiam digestus sit, quantum ad rationem præcepti: refert autem quantum ad perturbationem

2. 2. q. 147. a. 6. ad 2. argum. ¶ in 10. 8.

mentis, quam patiuntur homines propter infomneitatem, vel indigestionem. Ex quibus si mens multum perturbetur, homo redditur ineptus ad sumptionem huius sacramenti.

Ad sextum dicendum, quòd maxima deuotio requiritur in ipsa sumptione huius sacramenti, quia tunc percipitur sacramenti effectus: quæ quidem deuotio magis impeditur per præcedentia, quàm per sequentia: & ideò magis est institutum, quòd homines ieiuent ante sumptionem huius sacramenti, quàm post. Debet tamen esse aliqua mora inter sumptionem huius sacramenti, & reliquos cibos. Vnde & in missa, oratio gratiarum actionis post communionem dicitur, & communicantes etiam suas priuatas orationes dicunt. Secundum tamen antiquos canones statutum fuit à Papa Clemente (vt habetur de conse. diff. 2.\* ) Si mane Dominica portio editur, vsque ad sextam ieiuent ministri, qui eam sumserunt: & si tertia vel quarta hora acceperint, ieiuent vsque ad vesperum. Antiquitus enim rarius missarum solènia celebrabantur, & cum maiori præparatione: nunc autem, quia oportet frequentius sacra mysteria celebrare, non posset de facili obseruari: & ideò per contrariam consuetudinem est abrogatum.

## ARTIC. IX.

*Virum non habentes vsum rationis, debeant suscipere hoc sacramentum?*

486

4. d. 3. a.  
3. q. 7. q.  
4. q. di.  
23. q. 2.  
2. 2. q. 4.  
eo q. 10.  
6. lec. 7.  
eo. a.

**A**D nonum sic proceditur. Videtur, quòd non habentes vsum rationis, non debeant hoc sacramentum suscipere. Requiritur enim quòd aliquis ad hoc sacramentum cum deuotione, & præcedente sui examinatione accedat: secundum illud 1. Cor. 11. Probet seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat. Sed hoc non potest esse in his, qui carent vsum rationis. Ergo non debet eis hoc sacramentum dari.

¶ 2. Præterea, Inter alios qui carent vsum rationis, sunt etiam arreptitij, qui enervamenti dicuntur. Sed

tales